

Dažaidi ticiejumi i paražys, pīraksteiti Bierzpilš pogosta „Vecpili”

Pōr rūku atspriekleņ navar nīkō ni līt, ni darāt, jo tys ir švaki, cylvākam ir žāl (skaudeigs) i jam nav Dīva svieteibys.

Pyrmijā catūrtđinī pec Vosoryssvātkim ir Sakramentu dīna. Veļ par nedēļu pec Sakramentu dīnys ir Zōļu dīna, kod teik svieteiti bazneicā bārzi i zōļu slūtenis. Pec Sv.Miša bārzus iznas nu bazneicys, i bazneicōni pīlauž bārzu zorus, kas mōjōs teik sasprausti āku jumtūs. Šī bārzi sorgoj nu pārkiunā i vātrys. Ari bārnus vad iz bazneicu i svieteij itymā dīnā.

Vysu, kas aug zāmī, jōstota vacā mienesī, a vysu, kas aug viers zāmis - jaunā mienesī, tod labi aug.

Muna vacmāmenā darāja tai: Ka kaida kermenā dalā — seja, rūkys voi kōjis beja apsaļdeitys, tōs reivāja ar snīgu, cikom sōka sōpāt, tod nīkas nabeja.

Ka cylvāks rādž sapynu i pazagrīžās iz ūtrim sōnim, sapyns izgaist, i cylvāks nīkō nu sapyna naatgōdoj.

Ka saulā izlākdama voi nūrīteidama īit mōkūnī — bēs leits, i ūtraizōk.

Ka vokorā saulā nūrīt skaidri — reit bēs lobs laiks.

Ka Septeinu brōļu dīnā (10. jūli) leist, tod leiš septeinys nedelis voi septeinys dīnys.

Sastdīnī vajag īsōkt jaunū dorbu, tod dorbs labi veicās.

Ka sisini stypri dzīd — bēs jauks laiks.

Seipuly pavasarī jōstota jaunā mienesī.

Šumurus navar slaucāt pōri slīkšnām, tod izslauka svieteibu.

Pōr slīksni navar nīkō dūt — nazaveikš nūdūmōtā dorbā.

Pōr slīksni navar sveicynōtis — sātā izacelās naidis.

Slūtys jōsin vacā mienesī, tai tōs ilgōk kolpoj.

Navajaga smītīs par ūtra nalaimi, cytaižōk dreizi pošam bēs slykti.

Kas daudz smeļās, tam dreizi bēs jōraud.

Navajaga sļļaut iz lobū pusi, jōsļļauņ iz kairū, jo lobijā pusī stōv eņgelš, a kairijā pusī - nalobīs.

Kurōs mōjōs starki ligzdoj, tymōs mōjōs ir svieteiba.

Starku ligzdys navajaga pūstāt — mōjai svieteiba gaist.

Ka starki rādž iz mōjis jumta, tod mōjōs voi rodūs gaidamys kristeibys.

Ka mīļoj, to pasoki, a nakōp iz kōjom.

Ka kaidam izkōp iz kōjis, tod tō cylvāka bēs jōzalyudzās.

Ka kačš voi sunš aizīt nu mōjis, to bēs lels slyktums, ka īit mōjōs — veiksis saimisteibā.

Sunš smird — tys ir iz leitim.

Ka cylvāks dzeivī dora pōri kačam, tod kačš pec nōvis jam izskrōpej ačš.

Kas sunām ar kōji sper, tam kōji izamatās augūni.

Kas suni kaitynoj, tam pīzamatās augūni.

Kod īt garom rejūšam sunām, navajaga nu tō beitis, jo sunš tū jiut. Lai jys narītu i nazačartūs pi kōjom, sauc jū vōrdā, kaunynoj i syuta gulāt. Tod sunš paklausa.

Lobu cylvāku sunš pazeist i naaizteik.

Ejmūt garom sunám, jóbŷn drŷsam i pŷrlŷcynŷtam — sunš naaiztikš; navajaga beitis i raustātis — sunš tŷ jiut i rej veļ sirdeigŷk.

Ka sunš pa naktim gaudoj — iz nalaimi, īspiejams miers, patš sunš.

Ka sunš voi kačš ād zŷli — bŷš leits.

Ka sunám nadŷd āšt — jys palik troks.

Sunš vŷlojās iz styprim viejim.

Svāču dīnu sauc arī par Svācaini. Šai dīnā bazneicā teik svieteitys svācis, kurys izmontoj vairŷkom vajdzeibom. Nagaisa laikā svāci īdadz, i tei sorgoj mŷju nu pārkiunā īsperšonys. Svieteitŷs svācis aizdadzinoj, kod dzīd, saļmys par myrušijim. Svācis lik arī miriejim rŷkŷs, lai tŷ jim rŷdeitu gaišu ceļu.

Svāču dīnā navajaga golvu sukŷt, kŷpustus vŷrāt i odotys cylŷt, jo cytaižŷk moti stŷvŷt kai svācis, kŷpusti augŷt kai svācis bez golvom i nabadzeiba kai odotys durŷt.

Ka Svāču dīnā saulā speid, koč iz breisneni, cikom zyrgu var sajiugt, to bŷš lobs sīna laiks.

Ar slāpnu rŷku navajaga sveicynŷtīs — tai sovu laimi atdŷd ŷtram.

Ka sveicynŷjŷtis dŷd rŷku ar vysu cymdu — atdŷd sovu laimi.

Ka vairŷki cylvāki sazasveicynŷj krystiniski — jī sazanaidŷsīs voi kaidam nu jim bŷš jŷmierst.

Svātdīņ navajaga strŷdŷt — svātdīnis dorbam nav svieteibys.

Svātdīnis dorbs lobumā naīt.

Svātdīnī iz pušdīņom dzymusā maitinā bŷš ļŷti štāteiga, jai patikš pucātīs.

Ustobā navajaga sviļpŷt, tai valnu pīsaucŷt.

Ka kaidys škaudoj, tod jŷsoka: Iz veseleibu! voi: Škaudoj vasals(a)!

Ka kŷ nŷdŷmoj voi stŷsta i nŷzaškaudoj, tod tŷs dŷmys voi runa ir bejušys pareizys, i cylvāks soka: Edz, ka prauda!

Bārnus navar škiertŷ nu kryutš sulu mienesī, jo cytaidi kryutš tēcās.

Maitinis vajaga atškiertŷ nu kryutš trejs dīnys jaunā mienesī, tod bŷš vīglys mienesšraizis i ilgs tik trejs dīnys.

Mozs bārnys, kod runoj šļupstādams (naskaidri), tod pīaugušijim ar jŷ vajaga runŷt skaidri, cytaidŷk bārni ilgi šļupstās.

Mugorā apvylktu apgierbu navar ni lŷpāt, ni arī pŷgu pīšyŷt, jo cytaidŷk cylvāks izšyun prŷtu.

Ka drābis lŷpa nanŷgārbytys, cylvāks palik aizmāršeigs.

Ka maita šyun ar garu dīgu odotā — soka, ka maita asŷt slynka.

Jaunā mienesī dzymuši teleni ir lobi audzeišonai.

Treju Kieneņu dīna. Ar Treju Kieneņu dīnu (Zvaigznis dīnu) nŷslādžās Zīmyssvātku laiks. Treju Kieneņu dīnā bazneicā svietej kreitu, ar kuru mŷjŷs iz vysom durovom izvalk:

K+M+B+, kas nūzeimoj treju svātūs kieneņu vōrdus — Kasparu, Melchioru i Balceru, tei ir svieteiba mōjai i vysai dzeivijai radeibai mōjōs.

Trejspadsmīt ir nalai-meigs skaitlis.

Zeidaiņus puikys navajaga pōrōk daudz ryudynōt — var dabōt bruku.

Maitiņom navar pōrōk smogu cylōt — nab̄š bārnu.

Ka kōzu dīnā leits leist, tod jaunīm b̄š gryuta dzeivá.

Ka, laulojūtīs bazneicā, iz oltora nūdzīst svácá — soka, ka jaunīm nab̄š loba dzeivá, škiersīs.

Ka izgaist lauleibys gradzyns — škiersīs.

Ka jaunijam pōram ejmūt ōrā, kaidis pa vydu izīt, tod jīm b̄š slykta dzeivá.

Kaida pyrmūdīnā, taida vysa nedelá.

Kod maizi cap, navar durovys turāt valī, lai maizá labi cap, naplaisoj.

Iz sapampuma līk ceļmollopys, tod pampums izgaist.

Bīzpīnu līk iz satyukuma, pušuma, augūnim, tys izvalk korstumu i nateirumus; taipať reikojās ar galis škāleiti.

Iz izsutumim ber kartupeļu stārkeli.

Ka maita navar guni ikūrť — soka, ka jei asūt slynka.

Ka guni ikur i tei izdzīst — soka, ka cyuka īleidusá.

Ka izacielīs gunšgrāks kaidā ākā, trejs řaizis ap tū apīt apkōrť ar svieteitū Agatys maizeiti i īsvīž tū gunš vydā, tod gunš vairs naīt iz augšu i naizplotōs tōļōk. Taipať reikojās i ar svieteitū Agatys iudini.

Ka iudīnš okā, dīkī, upī strauji kreitās - b̄š leits.

Ka cylvāku lelā daudzumā apstupej vutš, tod jam b̄š jōmierst.

Iudini navar līť pōr rūku.

Navajaga mozgōtīs vōreitā iudinī, tod nīz mīsa.

Vannā jōit vacā mienesī, tod mīsa nanīz.

Ūpis ir nalaimis putyns. Ka ūpis vaid tyvu pi mōjom — b̄š kaida nalaimá.

Ka aizblūdej mežā voi pūrā i navar tikť ōrā, ejmūt iz rindži, t.i., vairōkkōrt nūnōkūt vīnā i tymā pošā vītā, tod soka, ka cylvākam pīzametš vodōtōjs. Taida vodōšona var nūtikt pať pi pošu mōjom. Šī vodōtōji asūt nūmūceitys dvāselis, kas navarūt mīra atrašť. Vodōtōji mytynūtīs taidōs vītōs, kur kaidis tragiski mirš — sadūrts, nūsauts, nūsleicš voi izdariejš pošnoveibu. Lai vodōtōjs atsastōtūs, jōpōrmat krysts, var ari nūskaitāt vīnu pōtoru.

Kod saulá nūrītiejusá, tod navajaga vairs ni ustobu slaucāt, ni golvu sukōť.

Várdivis nadreistš sistš, jo tod vālūt sovīm vacōkim ļaunu.

Ka bārni syt várdivis, tod vacōkim b̄š sirdššōpis.

Várdivis lākoj pa ustobys prīšku iz leitim.
Ka vokorā vārdivis stypri kurkst, dreīži bēs leits.
Iz dīva jūstu navar ar rūku rōdāt, tod rūkys tierpstūt.
Ka reitā iz zōlis nav rosys — bēs leits.

Vosoryssvātkūs ustobēs sanas bārzus, jo Vosoryssvātki ir leli svātki, tei ir svātdīnā — Svātō Gora atnōkšonys svātki. Šai dīnā nastrōdoj i īt iz bazneicu. Arī bazneica ir izpuškōta ar bārzim.

Vōrdōjamūs vōrdus navajaga cytim atstōstāt. Ka tūs cytim atstōsta, tod pošam tī vairs nadar, deļ tam vālam tūs globōt i sorgōt.

Iz vōrdōtōju ejmūt, vajag izavairātis sazatikļ ar cytim cylvākim, a ka tūmār sateik, to navajaga nivīnam stōstāt, nu kureinis i kur īdams.

Ka runojūt natīšam izasokōs kaida cylvāka vōrds, kas nav klōt, to tys, kura vōrds pīmineits, dūmoj par tū, kas jū pīminiejš.

Vōrna izamatās kūka pošā golūtnī iz soltumu.

Vacim cylvākim iz laika maini (parosti iz slāpnu laiku) sōp kauļy.

Kas ziņkōreigs, tys ōtri vacs palikš.

Valnu navajaga pi vōrda saukt, tō vītā vajaga litōt: jupis, nalobīs, sātans i.c., cytaidi valnam kādis, ar kū jys pīkolts āļnis dybynā, dylstūt.

Veli ir myrušu cylvāku dvāselis, kas kotru godu apcīmoj sovus dzeivūs tyvinīkus veļu laikā - novembrī, atnasdami sovim tyvinīkim svieteibu.

Nu 1.novembra (Vysu svātū dīnā) leidz 9.novembram ir dvāseļu dīnys. Tod kotru dīnu par vīnu dvāseli nūskaite vīnu pōtoru.

Dvāseļu dīnōs i vysu novembri, Bierzpilš apkōrtejūs cīmūs saīt kūpā cylvāki, lai dzīdōtu saļmys myrušijim. Vyspyrms nūdžid saļmys bazneicā par vysim myrušim, pec tam dzīd atseviški pa cīmim i mōjom. Saļmys dzīd par myrušim, lai paleidzātu jūs dvāseļu pesteišonai.

Vysu svātūs dīnys vokorā pyrms Dvāseļu dīnys (2. novembrī) dzīd saļmys par myrušijim.

Kod vādars sōp i ir caureja, tod iudinī jōijauc molti malnē pypari i jōizdzer. Tys paleidzās.

Caureju aptur stypra kumeleišu tēja, a cītam vādaram paleidz vōja kumeleišu tēja.

Ka ir kaida vieleišonōs, tod tū navajaga cytim stōstāt, tod tei napīzapiļdās.

Kod rādž zvaigzni kreitam, tod izsoka vieleišonūs. Soka, ka tod vieleišonōs pīzapyldūt.

Ka kaidis ir ļūti dusmeigs i izgōž sovys dusmys iz ūtru, tod soka, ka jys žuļkti izgōž.

Lai žurkys izbāgtu nu mōjis, jōnūgiun dzeiva žurka, jōapsvylynoj i jōpalaiž.

Ka žurkys atstōj kugi, kurā dzeivōjušys - tys dreīži nūsleikš.

Zīmyssvātkūs jōlik mokā zivš zveinis, tod vysu godu mokā natryukš naudys.

Ka zeileitá lidynojás i ikņōb lūga rūtī, tod sagaidama jauna ziná.
Ka zeileitá zīmā nōk pi lūga - b̄yš solts laiks.
Zeileitá zīmā stypri čyvynoj iz lelu soltumu.
Māreitá ir dīvgūsnená, tū navar sist, jo cytaižōk b̄yš napatikšonys.

Kam priškys zūbūs augšdejā pusī ir škiebená, tys asūt kaisleigs.
Ka bārnām rati zūbi, tod krystobōs kūmys tōli stōviejuši vīns nu ūtra.
Lai b̄ytu stypri zūbi, tod, kod izkreit zūbs, tū svīž ceplá augšā i soka: Ša táv, cepleit,
kaula zūbs, dūd maņ vītā dzeļža zūbu! Bārnām tod ōtri ģaug jauns i styprs zūbs.
Ka maitai zūdā ir dūbeitá, tei stypri puīšus mīļojūt, i taipaļ puīši - maitys.

Ka zūsš zamu laižās, it kai borōdamōs, to rudinš b̄yš gars, a, ka augši gaisā, to b̄yš
agra zīma.

Kod zvaigzná kreit, soka, ka cylvāks mierst, jo kotram cylvākam pi dabasu asūt sova
zvaigzná. Ka tymā breidī, kod zvaigzná kreit, ģadūmojās kaidu vieleišonūs, tod tei
pīzapiļdās.

Zvejojūt voi medejūt navar ni atjimt, ni nūvielāt dīvpaleigu, jo tod tymā dīnā nav
veiksmis.

Zvejnikam pakaļ jōsvīž slūta voi pagalá, tod labi zivš giunās.

Ka žogota atsalaižās mōjōs, tod sagaidama kaida ziná voi cīmenš.

Ka kaidu žagi rauj, tod jū kaidis pīmiņ voi lōdej.

Ka cylvāku tymā breidī, kod raun žagys, pōrbīdynoj, tod žagys pōrstōj rauļ.

Ka sīkolys nūrej řaizī ar žagu raušonu, tod žagys pōrstōj rauļ.

Ka záči iz kōjis lōpa, tod soka, ka slynkumu lōpa.

Pavasari, cikom pārkiunš nav ryučš, cylvāks nadreikšt sādāt iz zámis, jo tod var dabōt
slimeibu.

Kod zibiņus mat, vajag krystu mást, lai Dīvenš pasorgoj i zibiņš naišper.

Ka zīma ir ļūti solta, to vosora b̄yš ļūti korsta.

Ka zīmā daudz snīga, to b̄yš bogots gods.

Jau nu senejim laikim Bierzpilī Zīmyssvātkūs tradicionalēs iedīnš ir ceplī captys
putrōmu (ašná) dasys, kū taisa nu mīžu putrōmim, ašná i mozim galis kimūsenim, i vōrej
kartupeļu zupu ar cyukys ribeņom, ar kū ād putrōmu dasys. Zīmyssvātku i Jaungoda naktī
jōād deveinys řaizis, tod vysu godu nikō natryukš.

Kas daudz grybūt zynōt, tys ōtri vacs palīkūt.

Zyrga skōbiņu nūvōriejumu dūd dzárt lūpim pret caureju.

Ka ziernūklis pavedīni nūauž priškā, tod sagaidama viestulá voi kaida jauna ziná.

Ziernūkli nadreikšt sist, jo tys nas svieteibu.

Ka iz lauka i pļovā ir nūstaipeits daudz ziernūklá teiklu - b̄yš sauss laiks.

Ka pavasari zivš ģt iz iudiná molu, to vosora ir slápnā, ka dzeivoj dzeļmī, to ir sausa.

Ka zivš ģt tyvu pi krosta, b̄yš leits.

Kod cylvāks zivš paād, tod jam ģt mīgs.

Kod cylvāks zivš paād i jam bīži gribīs dzárt, tod soka, ka zivš prosūt dzárt.

Vieža dīnōs navajaga īsōkṭ nīkaidu lelōku dorbu, jo tod tys nazaveiḱṣ.

Ka kimūss nu mutis izkreit, tod soka, ka steidzās ādōjs voi nav nūpeļniejṣ.

Ka mōjis saimineicai nūkreit zāmī dakšená voi karūtá, tod sagaidama cīmūs sīvītá, ka nūkreit nāzṣ — veirītṣ.

Ka cylvāks kū aizmiersṣ i tō deļ atsagrīzās atpakaļ, tod soka, ka iz atsagrīzšonūs, ka dreīži otkon rádžāsīs.

Cīmenám navajaga dūtīs prūjom, cikom cyti pi golda veļ ād, cytaižōk mōjōs streids, nasaskanīs.

Ka cylvāks, izīdams nu mōjis pyrmūdīnis reitā, ir kū aizmiersṣ i atsagrīzās, to jam tei dīna i vysa nedelá bṣṣ taida paṭ naveiksmeiga.

Kod par kaidu cylvāku runoj, a jys atīt tymā breidī, tod soka: Kai vylku pīmiņ, tai vylks klōt.

Ka nagryb, lai vysta pereitu - tū tur soltā iudīnī.

Ka vystys agri loktā salāc - reit bṣṣ lobs laiks.

Ka vystys leidz vālam vokoram staigoj ōrā i naīt klāvā - ūtrā dīnā leits.

Kod vystys ir slymys, naād i stapej koklus, tod jōm līk dzeivus pyparus reiklī.

Ka gūvṣ ir appyusta, tod tai jōlej reiklī šnábṣ i jōdzonoj pa ganeibu, tod gūvṣ sōk gramōṭ, i vyss ir labi.

Catūrgā jōteirej škūrstyns, tod tys naaizadágṣ.

Catūrgā i Lelyjā Pīktdīnī navar nīkō nu meža sātā nāst, jo cytaidi sātā čyuskys nōk.

Catūrga reitā pyrms saulis lākta jōizstreičej izkaptṣ, cik tōli var dzierdāt streičeišonu, tik tōli čyuskys naleisṣ pi mōjom.

Zōļu nedelá ir divdasmytō nedelá pec Zīmyssvātkim. Tod navajaga nīkō sāt, jo vairōk aug nazōlá (i dasmytō siejis nedelá (31.V — 6.VI) ir zōļu nedelá).

Mozus bārnus, lai tī naleistu pi okys, bīdāja: Naáj pi okys, valns īraus!

Ka kaidis iz bārom ir ilyugts, to jōit, cytaižōk varūt pīzamástīs kaida kaitá.

Ka cylvāks nu kō styprī nūzabeistās, tod bīdeitōjs „jōcierp”.

Ka leitam leistūt iudīnṣ styprī burbuļoj, to leiṣ ilgi.

Cyukys jōkaun vacā mīenesī, vepri — jaunā mīenesī, tod bṣṣ loba galá — na sazarauṣ, a pībrīsṣ.

Ka cyuku nūkaun, kod tei ir keiļūs, tod galái ir keilá smoka.

Apmylzumu (apsorkumu) var izōrstāt, ka izlīk bīzpīnu voi speká škāleiti, kas izvalk korstumu.

Apdaguma vītu nūkaisa (īreivej) ar sōli voi patur soltā iudīnī.

Ka dyumi īt taišni gaisā, bṣṣ lobs laiks.

Klāvā navar āst, tod napaiṣ ar lūpim.

Klāvā navar meizṭ, tod napaiṣ ar lūpim.

Ka, ādūt maizi, nav nūāsts vāļ vīns gabalenš, a ādōjs jau pājiemṣ ūtru i sōcṣ tū āst, to soka, ka steidzās ādōjs.

Ka cyti veļ nav pabeiguši iesšonu, tod navar nu mōjis izīt, jo iznas svieteibu.
Ar plyku rūku navajaga goldu slaucāt, tod bēs tryukums mōjōs (tukšs golds).
Ar papeiru navajaga slaucāt goldu, jo tod nasaskanis mōjōs.
Gūvš gonūs navar laiš Zivš dīnōs, jo tod tōs ir namīreigys i lūžņoj kai zivš.
Kod gūvš pavasarī pyrmūražiz laiž gonūs, tōs pōrsvietej ar Leldīņu svieteitū iudini.

Ka rudinī dzārvis augši aizlidoj, tod bēs gars rudinš (soltuma tik dreizi nabēs).

Ka gūvš slaucūt pīns styprī putojās - soka, ka iz leitim.

Ka ap mienesi ir dōrzs - bēs švaks laiks.

Iz leitim labi īt mīgs.

Nāzi navar likt ar esmini iz augšu, tod sātā naidis.

Navar smītis par ūtra nalaimi - tod tei pošam pīzamatās.

Nalaimá nikod nanōk brākdama.

Nalaimá nikod naīt vīna; ka īt, to trejs — vīna pec ūtrys.

Ka myusys i dunduri uzmōceigi kūž - bēs leits.

Ka vysta izdiej mozū nalaimis ūlu, to tei jōsvīž pōr jumtu, lai nabētu nalaimis.

Pamašys celās nu ļaunys acš.

Naloba acš ir tīm cylvākim, kas ījymti mōtis mīsōs, kod tei vāļ borōjusá ar kryuti
īpriškdejū bārnu.

Ka kōjis pāda nīz, bēs jōdoncoj.

Pašnōvnīka dvāselái naasūt mīra, tei volkojās vysapleik.

Ka godōs pazeistamu cylvāku ōtri īraugūt napazeit, to soka, ka tys bēs bogots.

Palnu dīna ir pyrmō lelō gaviená dīna. Šymā dīnā bazneicā svietej palnus i ber
bazneicōnim golvōs, sokūt: Nu zámis cielīs, par zámi paliksi. Šūs svieteitūs palnus nas iz
sātu, i mōjinīkim ber golvōs, sokūt tū pošu, kū prāvests bazneicā. Tod golva nasōpūt i
naasūt blaugznu golvā. Palnus ber arī krōsņōs pret gunšgrākim.

Pītera dīnā navar strōdōt, paš smylgu navar nūrauť, cytaiž īspārš pārkiunš.

Pārkiuná laikā nadreikst skrīt — var pārkiunš nūspárt.

Pārkiuná laikā navar pi lūga sādāt — īspārš.

Pyrmūdīnī i pīktdīnī navajaga nivīnu lelōku dorbu īsōkt — tōs ir nalaimeigys, dorbs
nazaveicās.

Ka svaigs pīns ōtri saskōbst — dreizi bēs leits.

Ka vōrūt pīns pōrskrīn iz plitys — gūvim sprāgoj ciči.

Ka najauši sažadurās divi ar pīrom kūpā — soka, ka bēs rodi.

Garys rūkys ir zaglám.

Piertī mozgōtis jōit vacā mienesī — lai nanīz mīsa.

Prīdis i áglis navajaga statāt pi mōjom, tod mōju naapsāsš slimeibys.

Pučis jōstota jaunā mienesī, tod tōs labi aug.

Ka najauši sasyt pīri, tod jōpīlik solts priksmets, vyslobōk nāzš, lai uzpampums
nabētu tik lels.

Pyupulu svātdīnis reitā tam, kurs pyrmīs pīzacāls, jōpajem pyupulu zors i jōper gulūši mōjinīki, sokūt šaidus vōrdus: Vierbu, vierbu! Slimeiba ōrā, veseleiba īškā! — lai jīm b̄ytu loba veseleiba vysu godu.

Kod tyvojās nagaiss, lai naīspartu pārkiunš, mōju kiupynoj ar paāgļom nu Pyupulu svātdīnī svieteitōs slūtenis. Taipaṭ: ar zarenim nu šōs slūtenis izkiupynoj vysys ustobys — lai nazamatās slimeibys.

Ka rādž tyvojamīs nagaisu i gryb tū nūvirzāt sōnim, pīmāram, pi sīna strōdojūt — jōpōrmat krysts, jōnūskaita trejs pōtori i jōpalyudz Dīvenā paleidzeiba.

Ka rādž tyvojamīs nagaisu i gryb tū nūvirzāt sōnus, to pret nagaisu pasvietej ar svieteitū iudini, pōrmat krystu i nūskaita pōtoru.

Sulu mienesī navar rōmāṭ ni syvānus, ni cytus kustūņus — syuloj rānys i nagryb sadzeiṭ.

Operacejis cylvākim arī nataisa sulu mienesī — švaki dzeist.

Ka reiklā dzīd, tod dabōš dzārṭ.

Spolvaini cylvāki ir kaisleigi.

Dzārōjam smoga rūka.

Kam smoga rūka, tys dreizi b̄yš atraitnis.

Ka kū naveikli voi napareizi izdora — soka, ka nūgulāta rūka.

Ka dzagūzā voi dzenš kiukoj pi mōjom dōrzā, tod tymā sātā kaidis miers.

Ka dzagūzā aizkiukoj kaidu naādušu i bez naudys kabatā, tod vysu godu jys ir bodā i naudys nav.

Pyrmū sīnu škiunī jōlik nu zīmeļu pusis, tod pālis sīnu nasaād.

Pyrms buļvu bieršonys pogrobā orūdā jōnūlik akminš i pyrmīs grūzs jōber zīmeļu pusī, tod žurkys tūs nagrauzš.

Ka maita leidzeiga tāvam, a dāls mōtāi, tod jī dzeivī b̄yš laimeigi.

Ka pyrmū ṛaizi bārnu boroj ar kairū kryuti voi gierbūt pyrmū agierb kairū rūku, tod bārns b̄yš kreilš.

Bārnu pyrmū ṛaizi likūt šyupeli, tymā jōlik maizā i nauda, lai jam dzeivī nikō natryuktu.

Vysi bārni tāvam ar mōti jōkrysta vīnā kreklenī, lai jī dzeivōtu saticeigi.

Ka bārnam pyrmī zūbeni izlein augšā, tod soka, ka jys b̄yš gudrs, priksnīks, ka apakšā — b̄yš kolps, padūtīs.

Pōr mozu bārnu navar kōpṭ pōri, cytaižōk bārns švaki augš.

Ka gryutneicai godōs rādžāt gunšgrāku, tod navar ar rūkom čartīs pi mīsys, cytaižōk bārnam b̄yš gunšzeimā tymā vitā.

Gryutneica navar breinōtīs par kaidim tryukumim pi cylvākim, lai bārnam tī napītyktu.

Gryutneica navar zagṭ — cytaižōk i bārns zagš.

Ka, cylvākam guļūt, viersā speid mieness — jys var palikṭ mienessierdzeigs.

Ka lōpa apgierbu voi pīšyun pūgu, apgierbam asūt mugorā — soka, ka cylvāks sāv izšyun prōtu.

Nadreikst ūtru lōdāt — lōsti atsagrīžās iz pošu atpakaļ leidz paņ septeitai paaudzai.

Navar slaucāt ustobu tivleņ pec gostu aizīšonys — tys jīm nāsš nalaimi.

Ka apvalk kaidu apgierba gobolu iz kairū pusi — tū navajag pōrviļkt, cytaižōk tūdīn naveiksīs.

Ka kačš mozgojās, to iz kuru pusi kačš mozgojās, nu tōs pusis gaidami gosti.

Nikod naizjām nu moka pādejū santimu, a to tāv naudys nabyš i tei mokā nazaturāsīs.

Grōmotu pec laseišonys nikod navajagūt atstōt atvārtu, tod valns tū losūt.

Var smītīs par mozu i vacu cylvāku, navar smītīs par slymu i krūpli, tod tys pošam datikš.

Ka myrūnām pītryukst zāmis dūbái — soka, ka dzeivam šam cylvākam nikō natryucš, bejš skūps.

Ka ejmūt pōr ceļu pa prišku pōrskrīn malns kačš, tod gōjīnš naveiksmeigs. Lai gōjīnš bētu veiksmēigs — trejs ņaizis jōspļauņ pōr lobū placu voi jōpōrmat krysts i jōnūskaita pōtors.

Goldu navar slaucāt ar plyku rūku — cytaižōk slauceitōjam nabyš naudys i bods mōjōs.

Apkūpōjusi Anna Griestīna.

2007. gada novembris — decembris

Papyldynōts i pōrveidōts bierzpilišu izlūksnī 31.08.- 02.09.2011

Adrese: p.n. Bērzpils

„Vecpili”

Balvu novads, LV-4576

e-pasts: anna.griestina@inbox.lv

Mob. 26153587